

การศึกษารบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยานิพนธ์
ของ
การ สุขนพกิจ

เสนอต่อสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2545

การศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยานิพนธ์
ของ
ถาวร สุขนพกิจ

0046 - 36160

ศูนย์วิทยบริการ	
เลขทะเบียน	1014
เล่มที่	ฉบับที่
วัน เดือน ปี	24 ก.พ. 2546
เลขเรียก	371.901
	3311
	2045

เสนอต่อสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤศจิกายน 2545

ISBN 974-429-070-6

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย นายถาวร สุขนพกิจ

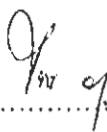
สาขา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำนาจ ศิลวัตร ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ส้าง พรศรี กรรมการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ศิลวัตร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ส้าง พรศรี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุติต)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง)

พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ศิวัตร์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ส้าง พรศรี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี กรรมการ สอนปากเปล่าวิทยานิพนธ์ที่ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต ดร.เกียรติ ศรีวิเชียร ดร.อภิรักษ์ เวทนะกุล ดร.แสน สมนึก และดร.ปฐมพงษ์ สุภเลิศ ในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจแบบสอบถาม ได้ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่ามีความครอบคลุมเรื่องที่ศึกษาเพียงใด

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาด้วยดีตลอดมา

กาวร สุขนพกิจ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	แนวคิดและหลักการบริหารโรงเรียน.....	10
	ความหมายของการบริหาร.....	10
	ความหมายของการบริหารโรงเรียน.....	11
	กระบวนการบริหาร.....	11
	ขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียน.....	15
	แนวคิดและหลักการบริหารงานด้วยความสัมพันธ์ระหว่าง	
	โรงเรียนกับชุมชน.....	18
	ความหมายและขอบข่ายงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	19
	ขอบข่ายของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	19
	หลักการ วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	21
	วัตถุประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	25
	การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	27
	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง	
	โรงเรียนกับชุมชน.....	27
	การจัดการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน	
	การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	28

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2(ต่อ)	ผู้บริหาร โรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ.....	29
	ผู้บริหาร โรงเรียนเกณฑ์โรงเรียนปกติ.....	29
	ผู้บริหาร โรงเรียนเกณฑ์โรงเรียนชุกชากลำบากในการจัดการศึกษา.....	31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
	งานวิจัยในประเทศ.....	36
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	38
	สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	46
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	ตอนที่ 1 สกานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน.....	52
	ตอนที่ 2 การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	53
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเกณฑ์โรงเรียนปกติกับ ผู้บริหาร โรงเรียนเกณฑ์ชุกชากลำบากในการจัดการศึกษา.....	64
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเรื่องการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ที่บอกเหนือจากตอนที่ 2	79

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
	สรุปผลการวิจัย.....	80
	อภิปรายผล.....	85
	ข้อเสนอแนะ.....	87
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	87
	บรรณานุกรม.....	88
	ภาคผนวก.....	94
	ประวัติของผู้วิจัย.....	112

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ.....	6
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ.....	43
3	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเกณฑ์เข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหาร โรงเรียน.....	44
4	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเกณฑ์เข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหาร โรงเรียน.....	45
5	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืนจำแนกตามสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ.....	48
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานศึกษา และข้อมูลโรงเรียน.....	52
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการให้บริการชุมชน.....	53
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านงานรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน.....	54
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านงานส่งเสริมความ สัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ.....	56
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านงานเกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	58
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านงานการ จัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ.....	60
12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านงานประชาสัมพันธ์.....	61
13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมของแต่ละงาน.....	63

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านการให้บริการชุมชน.....	64
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านงานรับความ ช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน.....	66
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านงานส่งเสริมความ สัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ.....	68
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านงานเกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	70
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านงานการ จัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคม มูลนิธิ.....	72
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษาด้านงานประชาสัมพันธ์.....	74
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนในภาพรวมของแต่ละงานระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โรงเรียนปกติกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนผู้ยังขาดลำบากในการจัดการศึกษา.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงตัวแปรต้น ตัวแปรตามในการวิจัย.....	7
2 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	41